

Додаток
до наказу начальника обласної
військової адміністрації
від 06.02.2025 № 18/2025-н

ЗВІТ
про виконання обласної цільової програми соціально-психологічної
підтримки дітей і молоді в умовах воєнного стану та у післявоєнний період
на 2023-2024 роки у Хмельницькій області

Обласну цільову програму соціально-психологічної підтримки дітей і молоді в умовах воєнного стану та у післявоєнний період на 2023-2024 роки, затверджено наказом начальника Хмельницької обласної військової адміністрації від 25.05.2023 № 131/2023-н.

Протягом 2023-2024 років фінансування заходів Програми здійснювалося за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Програмою передбачено реалізацію завдань за чотирма напрямками:

Стан виконання завдання І “Формування системи заходів соціально-психологічної підтримки та реабілітації дітей і молоді у закладах освіти та соціально-психологічних службах області”

Соціально-психологічний супровід дітей, що є постраждалими від воєнних дій, у закладах освіти здійснюється фахівцями психологічної служби системи освіти. На 01.12.2024 року у закладах освіти працює 503 практичних психологи та 263 соціальних педагоги, якими проводяться семінари, тренінги, індивідуальні та групові консультації для всіх учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану, у тому числі з метою підтримки сімей, що постраждали від збройного конфлікту. Зокрема, з метою узагальнення інформації щодо надання послуг у сфері ментального здоров'я на електронну мапу (картування) нанесено заклади дошкільної, загальної середньої освіти. Фахівцями психологічної служби для педагогічних працівників у закладах освіти області проведено тренінги з розвитку навичок саморегуляції психоемоційного стану, розроблено рекомендації, пам'ятки, презентації щодо підтримки ментального здоров'я здобувачів освіти та батьків.

Хмельницьким обласним навчально-методичним центром психологічної служби Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. А. Назаренка організовано навчання за програмою Міністерства освіти і науки України за підтримки ЮНЕСКО та Уряду Японії “Зміцнення потенціалу практичних психологів закладів освіти” щодо посилення спроможності практичних психологів закладів освіти надавати ефективну психосоціальну підтримку учасникам освітнього процесу в умовах збройного конфлікту. В освітніх програмах та навчальних планах підвищення кваліфікації педагогічних працівників та керівних кадрів комплексних курсів для різних категорій включено такі теми (наскрізно): “Особливості здійснення педагогом психологічної підтримки шко-

лярів в умовах воєнного/післявоєнного стану країни”, “Психологічний супровід освітнього процесу в умовах війни. Резильєнтність сучасного педагога”, “Розвиток резильєнтності педагога як важливого фактора забезпечення ефективності його педагогічної та управлінської діяльності в умовах війни”.

Практичні психологи і педагоги, які пройшли навчання за авторською методикою “Хібукі-терапія”, постійно надають психологічну підтримку у закладах дошкільної, загальної середньої освіти області дітям віком від 4 до 14 років. Організовано постійну супервізійну підтримку сертифікованих фахівців.

З метою стабілізації психоемоційного стану, розвитку творчих здібностей дітей та молоді протягом 2023-2024 років на базі закладів освіти функціонували творчі кімнати для дітей, що є тимчасово внутрішньо переміщеними особами. Також, на 01.12.2024 року у 177 закладах освіти області, власними зусиллями та спільно з громадськими організаціями, організовано простори, дружні до дитини, кімнати психологічного розвантаження. У закладах загальної середньої освіти області функціонує 28 шкільних служб порозуміння (шкільна медіація), якими проводяться тренінги (кола медіації) для здобувачів освіти з метою психологічної підтримки та вирішення конфліктних ситуацій.

Медичними працівниками закладів охорони здоров'я, представниками Товариства Червоного Хреста України в області для здобувачів освіти та педагогічних працівників проведено тренінги з формування навичок надання долікарської допомоги.

Стан виконання завдання II “Інноваційні форми активізації пізнавальної діяльності дітей та молоді та популяризація здорового і безпечного способу життя, розвиток фізичної культури серед дітей та молоді”

У 2023 році організовано освітньо-туристичні поїздки з виїздом за межі України для дітей загиблих військовослужбовців, учасників бойових дій у рамках реалізації проєктів, виконання програм допомоги, які підтримуються Європейсьм Союзом, урядами іноземних держав, іноземними фінансовими та донорськими установами і міжнародними фінансовими організаціями. На оплату транспортних послуг для організації пізнавально-екскурсійних поїздок до Республіки Польща, Словаччини, Хорватії витрачено 369 тис. 453,0 грн коштом обласного бюджету. Поїздки організовано для 203 дітей області, батьки яких є загиблими під час війни, вважаються зниклими безвісти, військовослужбовцями, учасниками бойових дій, з метою їх соціально-психологічної підтримки.

У 2024 році оплату транспортних послуг для організації пізнавально-екскурсійних поїздок на суму 271 тис. 142,0 грн коштом обласного бюджету спрямовано до Служби у справах дітей Хмельницької обласної державної адміністрації, оскільки питання організації оздоровлення та освітньо-туристичних поїздок не належить до компетенції Департаменту освіти та науки обласної державної адміністрації.

З метою формування знань про історію Хмельниччини, покращення фізичного та психоемоційного стану, згуртування учасників у закладах загальної

середньої освіти проведено пізнавальні туристичні та пішохідні екскурсії місцями Хмельницької області для 22 302 осіб.

За звітний період закладами професійної (професійно-технічної) освіти організовано та проведено 75 учнівських екскурсій для 1875 осіб на провідні підприємства регіону.

Вжито заходів щодо підтримки та розвитку талановитої учнівської молоді шляхом залучення до гурткової роботи, участі в конкурсах, фестивалях, змаганнях. Зокрема, організовано та проведено змагання з картингу “Подільські перегони”, обласні відкриті змагання з автотурбузонального спорту серед учнівської молоді (трасові моделі). На базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти області, у рамках заходів, присвячених Олімпійському тижню, у 2024 році проведено фестиваль-конкурс “Молодь обирає здоров’я”, у межах якого пропагувалося формування навичок здорового способу життя, заняття фізичною культурою та спортом. У співпраці зі спортсменами відділень Хмельницького обласного центру фізичного виховання учнівської молоді та Хмельницької дитячо-юнацької спортивної школи “Авангард” у 2024 році було проведено шість майстеркласів за участі провідних спортсменів Хмельницької області.

Хмельницьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти ім. А. Назаренка протягом 2023 року у містах Кам’янець-Подільський, Славута, Шепетівка, Хмельницький проведено семінари-практикуми для вчителів фізичної культури із упровадження нового варіативного модуля “Cool Games”.

Хмельницьким обласним центром фізичного виховання учнівської молоді проведено міські та обласні змагання із флорболу серед змішаних команд у двох вікових групах (старша – 8-11 класи, молодша – 5-7 класи). За ініціативи Президента України щодо популяризації спорту в області проведено Шкільні ігри серед учнів закладів загальної середньої освіти в рамках загальнонаціонального проекту “Пліч-о-пліч зі спортом”. У межах цього проекту організовано проведення спортивних змагань із семи різних видів спорту, які є найбільш популярними та доступними (футзал, футбол, настільний теніс, гандбол, волейбол, баскетбол, шахи та легка атлетика), з додаткових видів спорту і активностей (плавання, додзбол, бадмінтон, дартс, регбі, “Cool Games”, військово-спортивні ігри тощо). Змагання проводилися у чотири етапи протягом 2023/2024 навчального року, учасниками яких стали 7167 дітей, що об’єдналися у 1296 команд з різних видів спорту.

Стан виконання завдання III “Сприяння професійному становленню та формуванню кар’єрної компетенції дітей та молоді”

Протягом звітного періоду у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти реалізовано профорієнтаційні заходи, спрямовані на популяризацію знань про обрану професію. Оновлено зміст профорієнтаційної роботи: впроваджено інноваційні форми проведення профорієнтаційних квестів, віртуальних екскурсій закладами; організовано учнівські челенджі, онлайн-виставки, майстер-класи, STRIM “Твоя кар’єра починається сьогодні”, фотоквести та відеоквести. Для майбутніх

абітурієнтів проведено Тижні професій, профдіагностичні експрес-тестування щодо вибору майбутньої професії, тренінгові заняття “Твоя кар’єра починається сьогодні”, “круглі столи” на тему: “Правильний вибір професії – крок до успішного життя”, години спілкування “Моя майбутня професія. Чому я її обираю?”, “Дні відкритих дверей”. Активно проводилася профорієнтаційна робота з молоддю із залученням роботодавців, громадських організацій, представників бізнесу, зокрема з метою мотивації до вибору робітничих професій.

Протягом 2024 року здійснювався методичний супровід створення та функціонування центрів кар’єри на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти, забезпечено постійне функціонування сайту “Центри кар’єри” <https://sites.google.com/view/centercareer/%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0>.

Випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти 2023 року у грудні 2024 року залучено до моніторингового дослідження кар’єрних траєкторій (у рамках реалізації проєкту “Професійна освіта в Україні” (Skills4Recovery) за підтримки Міністерства освіти і науки України спільно з Фондом міжнародної солідарності (Республіка Польща).

Забезпечено функціонування на порталі Освітній Хаб Хмельниччини платформи з профорієнтації та побудови кар’єри “Обери професію своєї мрії”, що сприяє визначенню індивідуальних особливостей підлітків та створенню персональної траєкторії подальшого навчання та кар’єри за майбутньою професією; онлайн-майстерок із здобувачами освіти щодо використання ігор у взаємодії з дітьми старшого дошкільного віку та їх батьками.

На сайті Науково-методичного центру професійно-технічної освіти та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників у Хмельницькій області в рубриці “Регіональний ринок праці” розміщено перелік активно діючих підприємств та організацій Хмельницької області, класифікатор професій, базу даних ліцензованих професій, перелік закладів вищої освіти і спеціальностей, перспективні професії для підготовки робітничих кадрів у системі професійної освіти Хмельниччини за галузями і напрямками <https://khmnmc.km.ua/regional-labor-market/>. Також, створено рубрику “Професійна орієнтація”, де розміщено матеріали щодо створення та розвитку центрів кар’єри у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, всеукраїнських та регіональних ресурсів з питань професійної орієнтації учнівської молоді та дорослого населення; інформацію про зміст професій, професіокарти і психограми професій, заклади професійної (професійно-технічної) освіти та умови навчання в них, послуги служби зайнятості <https://khmnmc.km.ua/professional-orientation/>. Створено сайт “Центри кар’єри закладів професійної (професійно-технічної) освіти Хмельницької області” <https://sites.google.com/view/centercareer/%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B0>. Розроблено “Інтерактивну профорієнтаційну дошку” <https://padlet.com/allasmal198810/padlet-3nwjiig7x986mrbx>, на яку згенеровано профорієнтаційні відеоматеріали закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Підготовлено збірник “Навчаємося і працюємо для майбутнього України. Інформаційні матеріали про заклади професійної (професійно-технічної) освіти Хмельницької області” https://drive.google.com/file/d/1PcDb5PCB6R_EjRGLzUnHHdJCWA22YMBD/view, у якому представлені матеріали про можливості здобуття робітничих професій, часткових і мікрокваліфікацій у закладах професійної (професійно-технічної) освіти Хмельниччини.

У всіх закладах професійної (професійно-технічної) освіти створено та функціонують центри розвитку кар’єри, у рамках яких організовуються заходи профорієнтаційного спрямування.

Здійснювалося навчання молоді з числа внутрішньо-переміщених осіб з набуття часткових кваліфікацій, компетентностей за робітничими професіями, що є затребуваними на ринку праці: швачка, кравець, електрозварник, кухар, штукатур, лицювальник-плиточник, муляр, електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування.

Розширено можливості вільного доступу молоді до інформаційно-консультаційних та профорієнтаційних послуг служби зайнятості шляхом функціонування Відкритої школи онлайн-комунікацій.

На базі Хмельницького обласного центру зайнятості, його Хмельницької та Кам’янець-Подільської філій створено Молодіжну студію кар’єрного розвитку “ВЕКТОР.ОСЗ” з метою підготовки молоді, яка навчається, до виходу на ринок праці, формування в неї позитивного ставлення до різних видів професійної діяльності, адекватного ставлення до перспектив власної зайнятості, підвищення конкурентоспроможності випускників закладів освіти.

Проведено регіональні конкурси, конкурси фахової майстерності, залучено молодь до участі у всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсах.

Хмельницьким університетом управління та права ім. Леоніда Юзькова, Хмельницьким кооперативним торговельно-економічним коледжем, Хмельницьким кооперативним торговельно-економічним інститутом проведено тренінги та заходи зі здобувачами вищої освіти щодо оволодіння навичками фінансової безпеки, лідерства та мислення успішної особистості. Ректоратом Хмельницького університету управління та права ім. Леоніда Юзькова підписано Меморандум про співпрацю з Діловим клубом “ПАРТНЕР” у сфері формування фінансової грамотності, податкової культури та культури підприємництва шляхом створення клубу фінансової грамотності, проведено Міжнародний науково-практичний “круглий стіл” для здобувачів вищої освіти, присвячений Всесвітньому тижню підприємництва “Розвиток підприємництва в Україні та Республіці Польща в умовах євроінтеграційних процесів та викликів, спричинених війною”.

Стан виконання завдання IV “Зміцнення кадрового потенціалу та інституційний розвиток системи соціально-психологічної підтримки дітей та молоді”

До всіх комплексних освітніх програм та навчальних планів підвищення кваліфікації педагогічних працівників Хмельницького обласного інституту

післядипломної педагогічної освіти ім. А. Назаренка включено теми: “Концепція безбар’єрності в забезпеченні рівності, доступності, толерантності та взаєморозуміння між суб’єктами освітньої взаємодії”, “Розвиток життєвих компетентностей школярів засобами активної взаємодії”, “Особливості здійснення педагогом психологічної підтримки школярів в умовах воєнного/післявоєнного стану країни”, “Психологічний супровід освітнього процесу в умовах війни. Резильєнтність сучасного педагога”, “Розвиток резильєнтності педагога як важливого фактора забезпечення ефективності його педагогічної та управлінської діяльності в умовах війни”.

У 2024 році додатково включено окремі теми до освітніх програм та навчальних планів:

класних керівників: “Психологічні аспекти піклування про ментальне здоров’я: інструменти самодопомоги та підтримки інших”, “Універсальні інструменти допомоги педагога в стресових ситуаціях”, “Виховання здорового способу життя через свідомість та патріотичну налаштованість”, “Просвітницька робота класного керівника, спрямована на профілактику токсичних стосунків між школярами”, “Шляхи реалізації програми виховної роботи з учнями “Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція”;

практичних психологів закладів освіти: “Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції учасників освітнього процесу у надзвичайних ситуаціях”, “Особливості надання першої психологічної допомоги людям, що потрапили у кризову ситуацію”, “Психосоціальна підтримка стійкості здобувачів освітніх послуг засобами STRONG”, “Психологічні методи та інструменти в роботі психолога з дитячими та підлітковими травмами, обумовлених воєнним станом”, “Підтримка психологічного здоров’я особистості педагога в умовах війни/післявоєнного стану країни”;

соціальних педагогів: “Соціально-психологічний супровід школярів в умовах воєнного/післявоєнного стану країни”, “Психосоціальна підтримка стійкості здобувачів освітніх послуг засобами STRONG”;

вчителів інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека, добробут”: “Причини і наслідки небезпечних ситуацій соціального, природного, техногенного та побутового походження”, “Здоров’язбережувальна компетентність педагогічного працівника”, “Медичне обслуговування та домедична допомога в закладах освіти: підготовка та алгоритми дій”, “Попередження насильства, булінгу та дискримінації у закладах освіти, як важлива умова створення психологічно безпечного освітнього середовища”, “Збереження психічного здоров’я педагогів в умовах війни: теоретичні та практичні аспекти”;

вчителів “Захисту України”: “Науково-методичні основи підготовки учнівської молоді до захисту життя і здоров’я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу”.

Протягом звітнього періоду за вищевказаними комплексними програмами підвищення кваліфікації пройшли навчання 10427 педагогічних працівників області. Курс підвищення кваліфікації “Перша психологічна допомога учасни-

кам освітнього процесу під час та після завершення воєнних дій”, розроблений Державною науковою установою “Інститут модернізації змісту освіти” в межах Національної програми психологічного здоров’я українців, пройшли 324 педагогічних працівника.

Фахівцями Хмельницького обласного навчально-методичного центру психологічної служби для працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти у рамках реалізації Меморандуму про співпрацю Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. А. Назаренка (наказ від 01.03.2024 № 16/03-24-н) та Плану спільної діяльності в межах ініціативи “Стаємо сильнішими разом!” – спільної ініціативи швейцарсько-українського проєкту DECIDE, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства освіти і науки України та Міністерства відновлення України, що покликана допомогти дітям, які постраждали від війни, проведено 20 методичних онлайн семінарів-тренінгів для 460 освітян області.

У 2023 році методистами Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. А. Назаренка проведено три семінари-практикуми для педагогічних працівників Шепетівської, Волочиської міських територіальних громад з використанням матеріалів посібника для вчителів закладів загальної середньої освіти “Коли світ на межі змін: стратегії адаптації. Психологічна підтримка вчителів та дітей у часи війни”, розробленого Громадською організацією “GoGlobal” спільно з Центром “Розвиток КСВ” та експертною платформою Career Hub у рамках програми “Мріємо та діємо”; у 2024 році – два тренінги для педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи “Арт-терапія, як засіб підтримки і відновлення психологічного благополуччя учасників освітнього процесу в умовах воєнного часу” та тренінг “Психолого-педагогічна підтримка дітей та дорослих в умовах надзвичайних ситуацій”, семінар “Шляхи формування наскрізних умінь учнів НУШ: конструктивне керування емоціями” для вчителів інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут”.

У рамках проєкту “Цілюща сила арт-терапії” Хмельницьким обласним навчально-методичним центром психологічної служби проведено п’ять майстер-класів “Самоцінність, як ресурс” для практичних психологів закладів освіти.

Департаментом освіти та науки обласної державної адміністрації спільно з Обласним ресурсним центром підтримки інклюзивної освіти Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. А. Назаренка проведено шість семінарів-практикумів для фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників.

Науково-методичним центром професійно-технічної освіти та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників у Хмельницькій області організовано співпрацю з громадською організацією “Всеукраїнський громадський Центр “Волонтер” (проведено 24 тренінги для фахівців психологічної служби і педагогічних працівників за програмою “Діти та війна. Навчання технік зцілення”).

Організовано роботу інформаційного хабу “Взаємодія заради дітей” на базі центрів Товариства Червоного Хреста України з метою проведення інформаційних сесій, лекцій для вчителів, дітей та підлітків щодо формування навичок здорового способу життя, правильного харчування, боротьби із соціальними хворобами.

За закладами загальної середньої освіти області на 01.12.2024 року закріплено 52 інспектори відділу та секторів “Служба освітньої безпеки” Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області. Зокрема, 24 інспектори закріплено за закладами освіти міста Хмельницький.

З жовтня 2023 року на базі семи закладів освіти області впроваджується проєкт “Безпечні школи та підтримка доступу до якісної освіти для постраждалих від конфлікту та переміщених дітей в Україні”, який реалізується громадською організацією “Аваліст” спільно з партнерською міжнародною організацією “Save the Children”. У рамках проєкту в кожному закладі освіти передбачено створення безпечного освітнього середовища, Комітетів з безпеки. Представники громадської організації “Save the Children” проводять тренінги “Психосоціальна підтримка та перша психологічна допомога” для педагогічних працівників.

Розширено співпрацю закладів освіти зі службами у справах дітей, ювенальною превенцією, іншими державними і громадськими організаціями, які опікуються проблематикою попередження домашнього насильства, агресії та булінгу в освітньому середовищі.

Директор Департаменту освіти та науки
обласної військової адміністрації

Олександр ПУНДА